

महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित
ग्राहक तक्रार निवारण मंच
कोल्हापूर परिमंडळ, कोल्हापूर

सं.क्र.काअ/ग्रातनिमं/कोप/४४/२०१४-१५/२४५

दिनांक : २६.११.२०१४

आदेश केस क्र. ४४/१४-१५

- १) मे. शिल्प एंटरप्राईझेस,
प्लॉट क्र. डी-३५, एमआयडीसी,
शिरोली (पु), ता. हातकणंगले, जि. कोल्हापूर - अर्जदार

विरुद्ध

- १) अधीक्षक अभियंता (कोमं)
महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित,
मंडल कार्यालय, कोल्हापूर.
- २) कार्यकारी अभियंता (का) तथा नोडल ऑफीसर,
महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित,
मंडल कार्यालय, कोल्हापूर. - विरुद्ध पक्षकार

- कोरम:-** १. श्री.बी.जी.पवार, अध्यक्ष
२. श्री.जी.बी.पानकर, सदस्य सचिव
३. श्री.जी.सी.लेले, सदस्य

महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग
(ग्राहक तक्रार निवारण मंच व विद्युत लोकपाल)
विनियम २००६ मधील ८.२ चे तरतुदीनुसार
न्याय निर्णय

श्री. बी.जी.पवार, अध्यक्ष, ग्रा.त.नि.मंच. कोल्हापूर, खालीलप्रमाणे न्याय निर्णय देत आहेत.

मे. शिल्प एंटरप्राईझेस, प्लॉट क्र. डी-३५, एमआयडीसी, शिरोली (पु), ता. हातकणंगले, जि. कोल्हापूर यांनी आपले प्रतिनिधी श्री. होगाडे यांचेमार्फत दि. ०४.०८.२०१४ रोजी वितरण कंपनी मंडल कार्यालय, कोल्हापूर यांचेविरुद्ध ग्राहक तक्रार निवारण मंच व विद्युत लोकपाल विनियम २००६ नियम ६.४ नुसार गाऱ्हाणे दाखल केले त्याचा तपशील खालील प्रमाणे -

तक्रारदार ग्राहक हे वितरण कंपनीचे उच्चदाब औद्योगिक ग्राहक आहेत. त्याचा ग्राहक क्र. २६६५१९००७६९० असा आहे. ग्राहकाचा मंजूर व प्रत्यक्ष जोडभार १८०० केडब्ल्यू/ एचपी आहे. ग्राहकाने दि. १८.१०.२००७ रोजी वीज जोडणी घेतली असून नॉन कंटीन्युअस ग्राहक आहेत असे त्यांचे म्हणणे आहे. दि. १७.०८.२०१३ पर्यंत बीले नॉन कंटीन्युअस दराने देण्यात आली ती ग्राहकाने भरली आहेत.

परंतु सप्टेंबर २०१३ चे बील कंटीन्युअस दराने आल्यानंतर लगेचच नॉन कंटीन्युअस दराने आकारणी होणेसाठी वि.प.ला लेखी पत्र दि.१८.१०.२०१३ रोजी दिले आहे. ग्राहकाने आजअखेर केव्हाही कंटीन्युअस टॅरीफचा पर्याय स्वीकारलेला नाही अथवा कधीही तशी मागणी केलेली नाही. ग्राहक नॉन कंटीन्युअस दराने आकारणीस पात्र असतांना सप्टेंबर २०१३ पासून जून २०१४ पर्यंत कंटीन्युअस दराने आकारणी करण्यात आली आहे. जादा दराने केलेली आकारणी बेकायदेशीर, नियमबाह्य व मा. विद्युत नियामक आयोगाच्या आदेशाविरुद्ध आहे. त्यामुळे सदरची जादा आकारणी रद्द करणेत यावी व जादा जमा रक्कम व्याजासह परत मिळावी अथवा बिलामध्ये समायोजित करणेत यावी अशी मागणी ग्राहकाने केली आहे. मा. आयोगाने केस क्र. ४४/२००८ मधील दि. १२.०९.२००८ चे आदेशानुसार ग्राहकास हवा तो पर्याय निवडता येईल असे आदेश दिले आहेत व त्यानुसार वितरण कंपनीने दि. २६.०९.२००८ रोजी वाणिज्य परिपत्रक क्र. ८८ जारी करून लागू केले आहे. तक्रारीतील पान क्र. ३ वर ग्राहकाने मा. आयोगाचे दि. १६.०८.२०१२ च्या टॅरीफ ऑर्डरचा संदर्भ घेतला आहे. त्याची अंमलबजावणी दि. ०१.०८.२०१२ पासून लागू झाली आहे. त्यातील टॅरीफ शेड्यूल मधील नोंदीनुसार HT-I या वर्गवारीतील नोट मधील क्लॉज iv चा संदर्भ घेतला आहे, तो असा की,

" Only HT industries connected on express feeders and demanding continuous supply will be deemed as HT continuous industry and given continuous supply, while all other HT industrial consumers will be deemed as HT non-continuous industry " .

ग्राहकाने कृती मानके विनियम २००५ मधील नियम क्र.अधिनियम ९.२ चा संदर्भ घेतला आहे तो असा-

Any change in name or change of tariff category shall be effected by the Distribution Licensee before the expiry of the second billing cycle after the date of receipt of application.

ग्राहकाच्या म्हणण्यानुसार कंटीन्युअस दराने आकारणी चुकीची आहे, कारण अशा स्वरूपाची वर्गवारी बदलणेसाठी व कंटीन्युअस दर आकारणी मागणीचा अर्ज केव्हाही दिलेला नाही. थोडक्यात, जोडभारातील वाढ ऑगस्ट २०१३ पासून झाली आहे, त्यावेळी कंपनीने अनेक छापील, टाईप केलेल्या व कोऱ्या कागदपत्रावर ग्राहकाच्या सहा घेतल्या आहेत असे कोणतेही कागदपत्र कंपनीने हजर केल्यास त्या संदर्भात अधिक म्हणणे मांडण्याची संधी द्यावी असे ग्राहकाने म्हटले आहे. स्टॅगरींग डे सोमवार आहे. तसेच साप्ताहिक सुट्टीचा दिवसही सोमवार हाच आहे. सोमवार सुट्टीमुळे ग्राहकाचा वीज वापर बंदच असतो. त्यामुळे २४ x ७ वीज पुरवठ्याची ग्राहकास गरज नाही. ग्राहकाच्या म्हणण्यानुसार प्रथमपासूनच त्यांनी नॉन कंटीन्युअस सप्लाय मान्य केलेला आहे व त्यानुसार स्टॅगरींग डे च्या दिवशी ग्राहक वीज वापर करीत नाही. वि.प.ने वसूल केलेली जादा रक्कम विद्युत कायदा २००३ अधिनियम ६२(६) नुसार व्याजासह परत मिळावी अशी ग्राहकाने मागणी केली आहे. आपल्या मागणी पुष्ट्यर्थ पान क्र. ५ वरील पॅरा ६ मध्ये मा. विद्युत लोकपाल, मुंबई यांचे रिप्रझेंटेशन क्र. १४६/२००९ मधील दि. ०३.०२.२०१० च्या आदेशाचा संदर्भ घेतला आहे. त्यानुसार -

for charging HT-I continuous industry tariff both the conditions are required to be satisfied i.e.-

- (a) HT Industry has to be connected on express feeder and
- (b) such HT Industry have to demand continuous supply.

त्या केसमधील ग्राहक ३३ केव्ही एक्सप्रेस फिडरवर होता तथापि त्याने कन्टीन्युअस सप्लायची मागणी केलेली नव्हती. मा. विद्युत लोकपाल यांनी आपल्या आदेशात -

" The Appellant is entitled to application of HT-I Industries non continuous tariff with effect from June २००८. The respondent is directed to refund the excess amount recovered along with the interest at the bank rate, as stipulated in the Section ६२(६) of the Electricity Act २००३. "

मा. उच्च न्यायालयाने या आदेशास तहकूबी देण्यास नाकारले आहे. वि.प.ने परतावा न दिल्याने ग्राहकाने मा. आयोगाकडे अधिनियम १४२ अंतर्गत याचिका दाखल केली. मा. आयोगाने विद्युत लोकपाल यांच्या आदेशाची अंमलबजावणी करण्याचे आदेश दिल्यानंतर वि.प. ने ग्राहकास परतावा रक्कम देण्यात आली. तसेच ग्राहकाने मा. लोकपाल यांच्या रिप्रेझेंटेशन क्र. १४७/२००९ मधील दि.०४.०२.२०१० च्या आदेशाचा संदर्भ घेतला आहे.

प्रस्तुत ग्राहकाचा फिडर हा एक्सप्रेस फिडर नाही. त्यांस ३३ केव्ही लाईनवरून वीज पुरवठा दिला आहे हे खरे आहे. सदरचा फिडर हा एक्सप्रेस फिडर नाही. हा ' सरोज ' फिडर या नावाने ओळखला जातो. ग्राहकाची मागणी फक्त १६०० केव्हीए इतकीच आहे. या फिडरवर के अँड के फौन्ड्री, कॅस्प्रो मेटल इंडिस्ट्रिज, श्रीराम फौन्ड्री असे अनेक उच्चदाब ग्राहक आहेत. त्यामुळे कन्टीन्युअस दराने आकारणी करता येणार नाही असे ग्राहकाचे म्हणणे आहे. मा. आयोगाचे केस क्र. १११/२००९ मधील दि. १२.०९.२०१० चे आदेशानुसार पान क्र. १९५ ते १९८ Non Express feeders (more than one connection on the said feeder) असे नमूद केले आहे. वितरण कंपनी ३३ केव्ही व त्यावरील सर्व फिडर्सना एक्सप्रेस फिडर म्हणते व त्या आधारे आकारणी करते. मा. आयोगाने फक्त dedicated feeder ग्राहकाधिष्ठित फिडर व एकच ग्राहक असलेला फिडर याना एक्सप्रेस फिडर म्हटलेले आहे. कृती मानके विनियम २०१४ मध्ये याचे स्पष्टीकरण व्याख्येच्या स्वरूपात दिले आहे. अनेक ग्राहक (multiple consumers) असल्याने सदरचा फिडर हा एक्सप्रेस फिडर नाही. ग्राहक नॉन कन्टीन्युअस दर आकारणीस पात्र आहे. वि.प. च्या सक्षम अधिकाऱ्याकडे गाऱ्हाणे कळविले असल्यामुळे अंतर्गत तक्रार निवारण कक्षाकडे गाऱ्हाणे दाखल केलेले नाही असे ग्राहकाने म्हटले आहे. यासाठी ग्राहक तक्रार निवारण मंच व विद्युत लोकपाल विनियम २००६ च्या अधिनियम ६.२ चा संदर्भ घेतला आहे. त्यानुसार अंतर्गत कक्षाकडे गाऱ्हाणे दाखल करण्याचे बंधनकारक नाही. मा. लोकपाल, नागपूर यांच्या केस क्र. ४४/२०१२ मधील दि. १४.०८.२०१२ च्या आदेशाचा संदर्भ घेतला आहे. त्यानुसार अंतर्गत कक्षाकडे गाऱ्हाणे कळविणे हे ग्राहकावर बंधनकारक नाही असे म्हटले आहे. मा. आयोगाच्या आदेशातील तरतुदीनुसार दि.१७.०८.२०१३ पासून म्हणजे सप्टेंबर २०१३ चे देयक चक्रापासून नॉन कन्टीन्युअस (HT-I-N) टॅरीफसाठी ग्राहक पात्र आहेत असे घोषित करणेत यावे व फरकाची रक्कम व्याजासह परत मिळावी अशी मागणी केली आहे.

वितरण कंपनीने आपल्या दि. ०६.०९.२०१४ च्या लेखी अहवालात ग्राहकाने अंतर्गत कक्षाकडे क्ष फॉर्ममध्ये तक्रार करणे आवश्यक होते व ग्राहक तक्रार निवारण मंच व विद्युत लोकपाल विनियम २००६ च्या अधिनियम ६.७ नुसार मंचाने अशा तक्रारीची दखल घेऊ नये. ग्राहकाची वीज जोडणी दि. १८.१०.२००७ ला देण्यात आली आहे. तेव्हापासून ग्राहकाची वीज आकारणी HT-I-N प्रमाणे होत आहे. अपीलकर्ता ग्राहक यांच्या मागणीवरून त्यांचा वीज जोडणीचा वीज भार ऑगस्ट २०१३ पासून १६० वरून १६०० केव्हीए इतका वाढवण्यात आला आहे. वीज भार वाढ करतांना ग्राहकाची जोडणी ३३ केव्ही एक्सप्रेस वाहिनीवर जोडण्यात आलेली आहे.

ग्राहकाने दि. १५.०७.२०१३ च्या अर्जानुसार कंटीन्युअस वीज पुरवठ्याची मागणी केली आहे व त्यांच्या मागणीनुसार त्यांचा कंटीन्युअस वीज पुरवठा देणेत आलेला असून सप्टेंबर २०१३ पासून ग्राहकाच्या वीज बिलाची आकारणी HT-I-C प्रमाणे करणेत आलेली आहे. ग्राहकाच्या दि. १५.०७.२०१३ च्या अर्जान्वये कंटीन्युअस टॅरिफची मागणी केली आहे त्या अर्जातील मजकूर कंपनीचे पार्टनर श्री. समीर उत्तमराव काळे यांच्या हस्ताक्षरात असून ज्या ठिकाणी मजकूर हाताने भरला आहे त्या ठिकाणी त्यांची सही आहे. वि.प.च्या म्हणण्यानुसार वाढीव भाराचे प्रकरण नवीन कनेक्शन प्रमाणेच हाताळले जातात व ग्राहकाने कंटीन्युअस सप्लाय मागितला असल्याने त्यांना त्यांच्या मागणी प्रमाणेच देणे योग्य होते व त्यामुळे त्यांच्या वीज बिलाची आकारणी सप्टेंबर २०१३ पासून HT-I-C प्रमाणे करण्यात आलेली आहे. ग्राहकाने त्यांच्या तक्रारीत वि.प.ने अनेक छापील, टाईप केलेल्या व कोऱ्या कागदपत्रावर सद्दा घेतल्या हे म्हणणे चूक आहे. ग्राहकाचा दि. १८.१०.२०१३ चा HT-I-C ऐवजी HT-I-N वीज दर आकारणी मागणीचा अर्ज पुढील कार्यवाहीसाठी सांघिक कार्यालयाकडे पाठविणेत आलेला आहे. ग्राहकाने तीन महिन्यापूर्वी HT-I-C वर्गवारी मागणी केली असतांना तीन महिन्यांनंतर पुन्हा HT-I-N वर्गवारीची मागणी मान्य करता येण्यासारखी नाही. मा. आयोगाचे केस क्र. ४४/२००८ मधील आदेशानुसार HT-I-C व HT-I-N वर्गवारी बदलासाठीचा अर्ज वर्षातून एकदाच टॅरिफ ऑर्डर पारित झालेल्या दिनांकापासून १ महिन्याचे आत करण्याची अट आहे आपल्या म्हणण्या पुष्ट्यर्थ मा.लोकपाल यांच्या केस क्र.७६/२०१०, १३७/२०१० व १३८/२०१० मधील आदेशाचा संदर्भ घेतला आहे. त्यामध्ये वर्गवारी बदलासाठीचा पर्याय मा.आयोगाच्या केस क्र. ४४/२००८ मधील स्पष्टीकरणानुसार टॅरिफ ऑर्डर पारित झालेल्या दिनांकापासून १ महिन्याचे आत अर्ज सादर न केल्याने अशी वर्गवारीची मागणी मान्य केलेली नाही.

प्रस्तुत तक्रारीची सुनावणी मंचासमोर दि. ०६.०९.२०१४ रोजी घेण्यात आली. ग्राहक प्रतिनिधी श्री. होगोडे उपस्थित. वितरण कंपनीतर्फे श्री. आरळी, सहाय्यक अभियंता उपस्थित. श्री. होगोडे यांनी ग्राहकाचे वीज कनेक्शन दि. १८.१०.२००७ चे आहे. ऑगस्ट २०१३ पर्यंत सर्व बीले नॉन कंटीन्युअस दराने दिली आहेत. ग्राहकाने भार वाढीसाठी अर्ज दिला. ऑगस्ट २०१३ पासून दर आकारणी वर्गवारी बदलून HT-I-C प्रमाणे बीले देण्यात आली. ग्राहकाने अशी कुठलीही वर्गवारी बदलून मागितली नव्हती. ग्राहकाने नॉन कंटीन्युअस दराने वीज बील आकारणी करणेसाठी दि. १८.१०.२०१३ ला पत्र दिले. अनेक ग्राहक (multiple consumers) असल्याने सदरचा फिडर हा एक्सप्रेस फिडर नाही. कृती मानके विनियम २०१४ मधील 'एक्सप्रेस' च्या व्याख्येचा संदर्भ घेतला आहे. अंतर्गत कक्षाकडे गाऱ्हाणे दाखल करण्याची गरज नाही, कारण वि.प. च्या संबंधित अधिकाऱ्यांना कळविले आहे. ग्राहक तक्रार निवारण मंच विनियम २००६ नुसार अंतर्गत कक्षाकडे अर्ज करणे सक्तीचे व जरुरीचे नाही त्यासाठी मा. लोकपाल, नागपूर यांच्या केस क्र. ४४/२०१२ मधील दि.१४.०८.२०१२ च्या आदेशाचा संदर्भ घेतला आहे. यावरून तक्रार मंजूर करावी, टॅरिफ फरकाची रक्कम व्याजासह मिळावी किंवा वीज बिलात समायोजित करणेत यावी अशी मागणी केली. श्री. होगोडे यांनी सॅच्युरी रेयॉन लि. कल्याण या केसमधील पत्र-व्यवहाराची प्रत मंचासमोर हजर केली. सदर ग्राहकाला भेदभाव करून नॉन कंटीन्युअस दराने बीले देण्याचे नाकारले व वरिष्ठ कार्यालयात अर्ज प्रलंबित ठेवला आहे. वि.प.चे श्री. आरळी यांनी ग्राहक तक्रार निवारण मंच अधिनियम ६.२ चा संदर्भ घेऊन प्रस्तुत ग्राहकाने अंतर्गत कक्षाकडे गाऱ्हाणे दाखल करणे जरुरी आहे असे सांगितले.

वितरण कंपनीने आपल्या दि. १९.०९.२०१४ च्या लेखी अहवालात कृती मानके विनियम २०१४ पूर्वी एक्सप्रेस फिडरची व्याख्या कुठेही विद्युत कायदा २००३, कृती मानके विनियम २००५, विद्युत पुरवठा संहिता व पुरवठ्याच्या अटी विनियम २००५ अथवा वि.प.ची परिपत्रके या मध्ये करण्यात आलेली नाही. ज्या वाहिनींना भार नियमनातून वगळण्यात आलेले आहे असे सर्व फिडर एक्सप्रेस फिडर म्हणून संबोधिले जातात. एक्सप्रेस फिडर संकल्पना २४ x ७ वीज पुरवठा करण्याच्या उद्देशाने निर्माण झालेली आहे. अर्जदार ग्राहकास सप्टेंबर २०१३ पूर्वी त्यांची वीज जोडणी दिलेल्या तारखेपासून म्हणजेच २००७ पासून HT-I-N वर्गवारीप्रमाणे वीज आकरणी होत होती. त्यांची वर्गवारी बदलल्यानंतर कोणत्याही प्रकारचे भार नियमन केले नाही, विद्युत पुरवठा कंटीन्युअस होत होता. ग्राहकाने कंटीन्युअस वीज पुरवठा होत नाही असे कुठेही म्हटलेले नाही. एमआयडीसी सारख्या ठिकाणी अनेक ग्राहकास कंटीन्युअस वीज पुरवठ्यासाठी सब स्टेशनमधून स्वतंत्र फिडर टाकल्यास रस्त्याकडेच्या जागेसारख्या अनेक अडचणी निर्माण होऊन विलक्षण गुंतागुंत होईल व त्यामुळे ग्राहकास मागणीप्रमाणे कंटीन्युअस वीज पुरवठा देणे अशक्य होईल. विद्युत पुरवठा संहिता २००५ मधील अधिनियम २.१ नुसार -

" Dedicated distribution facilities means such facilities, not including a service line, forming part of the distribution system of the Distribution Licensee which is clearly and solely dedicated to the supply of electricity to a single consumer or group of consumers on the same premises or contiguous premises. "

या नुसार स्वतंत्र वाहिनीवर एकापेक्षा जास्त ग्राहक असू शकतील. म्हणून अपीलकर्त्याची जोडणी असलेला फिडर हा एक्सप्रेस फिडरच आहे.

श्री. होगाडे यांनी आपल्या दि. ०६.१०.२०१४ च्या मंचासमोर दि. ०८.१०.२०१४ रोजी दाखल झालेल्या लेखी प्रत्युत्तर (Rejoinder) मध्ये महावितरण कंपनीने फिडरची व्याख्या सोयीची व स्वःहिताची केली आहे. मा. आयोगाने दि. १२.०९.२०१० च्या आदेशातील तपशील स्वयंस्पष्ट आहे. त्यानुसार डेडीकेटेड फिडर्स व एकच ग्राहक असलेले फिडर्स हेच फक्त एक्सप्रेस फिडर आहेत. त्यामुळे केवळ ३३ केव्ही फिडरवरून जोडणी दिली म्हणून तो ग्राहक कंटीन्युअस दरासाठी पात्र होत नाही. तसेच केवळ ३३ केव्ही फिडर आहे या कारणासाठी तो फिडर एक्सप्रेस फिडर ठरत नाही. कृती मानके विनियम ९.२ नुसार ग्राहकाने वर्गवारी बदलासाठी अर्ज दि. १८.१०.२०१३ रोजी दिला आहे. त्यामुळे दुसऱ्या बिलिंग सायकलपासून वर्गवारी बदल अंमलात आणणे कंपनीवर बंधनकारक आहे. दि. १८.१०.२०१३ नंतरच्या देयक चक्रापासूनचा दरफरक परतावा मिळणेस ग्राहक पात्र आहेत. मे. सॅच्युरी रेयॉन लि. कल्याण या प्रकरणात वि.प.ने " धोरणात्मक निर्णय "असे स्पष्ट केले असल्याने इतर ग्राहकाबाबत वितरण कंपनीला भेदभाव (discrimination) करता येणार नाही. ग्राहकाच्या मागणीनुसार नॉन कंटीन्युअस वर्गवारी लागू करणे कंपनीवर बंधनकारक आहे. वि.प.ने आपल्या दि. २८.०६.२०१३ चे पत्रानुसार असा निर्णय घेतला आहे की, जेथे २४ x ७ वीज पुरवठा आहे, अशा फिडरवरील कांही ग्राहकांनी नॉन कंटीन्युअस पर्याय स्वीकारला तर त्यांचेकडून भार नियमन लागू झाल्यास बंधनकारक राहिल व स्वयंभार नियमन करू असे हमीपत्र घ्यावे व नॉन कंटीन्युअस टॅरीफ लागू करावा. त्यानुसार ग्राहकाने वर्गवारी बदलाची मागणी केलेली आहे व स्वयंभार नियमनास ग्राहकाची मान्यता आहे. त्यामुळे ग्राहकाचे म्हणणे की, ते नॉन कंटीन्युअस (HT-I-N) टॅरीफसाठी पात्र आहेत.

वरील विवेचनावरून खालील मुद्दे निर्णयासाठी उपस्थित होत आहेत.

१) ग्राहकाची तक्रार मंचासमोर चालू शकते काय ?

उत्तर : होय

२) ग्राहकाने मागणी केल्याप्रमाणे दि. १७.०८.२०१३ पासून म्हणजे सप्टेंबर २०१३ चे दुसऱ्या देयक चक्रापासून नॉन कन्टीन्युअस दराने वर्गवारी करणेस ग्राहक पात्र आहे काय ? व अशी वर्गवारी बदल मंजूर करणे योग्य होईल काय ?

उत्तर : होय

३) ग्राहकाची फरकाच्या रकमेवर व्याज मिळावे ही मागणी मंजूर करणे योग्य होईल काय ?

उत्तर : होय

कारणमिमांसा

उभयबाजूंच्या लेखी व मंचासमोर तोंडी विवेचनानुसार ग्राहक वीज जोडणी दि. १८.१०.२००७ पासून नॉन कन्टीन्युअस ग्राहक होते. त्या पुष्ट्यर्थ कांही बीले सोबत जोडली आहेत. ग्राहकाने ऑगस्ट २०१३ मध्ये जोडभारवाढीची मागणी केली, तो पर्यंत ग्राहकास नॉन कन्टीन्युअस दराने बीले देण्यात येत आली आहेत. सप्टेंबर २०१३ चे बील कन्टीन्युअस वर्गवारीनुसार देण्यात आल्यानंतर ती वर्गवारी बदलून नॉन कन्टीन्युअस दर आकारणीसाठी ग्राहकाने दि. १८.१०.२०१३ ला पत्र दिले. त्यानंतर स्मरणपत्र दि. १८.०१.२०१४ व दि. १७.०४.२०१४ ला दिले.

ग्राहकाने आपले गाऱ्हाणे प्रथम अंतर्गत तक्रार निवारण कक्ष, कोल्हापूर येथे क्ष फॉर्ममध्ये दाखल न करता मंचासमोर दाखल केले, कारण वि.प.चे संबंधित सक्षम अधिकारी यांना ग्राहकाने कळविले होते. यास वि.प.ने आपल्या लेखी अहवालात हरकत घेतली आहे. वि.प.च्या म्हणण्यानुसार ग्राहक तक्रार निवारण मंच विनियम ६.६ नुसार अशी तक्रार मंचासमोर चालू शकत नाही व मंच अशी तक्रार दाखल करुन घेऊ शकत नाही. परंतु ग्राहकाने आपल्या तक्रारीत आपल्या म्हणण्यापुष्ट्यर्थ मा. लोकपाल, नागपूर यांचे केस क्र. ४४/२०१२ मधील दि. १४.०८.२०१२ च्या आदेशानुसार अशी तक्रार चालू शकते असे म्हटले आहे. ग्राहकाने तक्रारीसोबत पान क्र. ३२ ते ३५ जोडली आहेत. यामध्ये पॅरा ६ मधील निरीक्षण असे की

The Regulations nowhere compel a consumer to intimate the I.G.R.Cell before approaching the Forum. कारण ६.२ नुसार

" The consumer with a Grievance may intimate the I.G.R.Cell of such Grievance in the form and manner and within the time frame as stipulated by the Distribution Licensee in its rules and procedures for redressal of a Grievances. "

तसेच श्री. होगाडे यांनी परिशिष्ट ९ पान क्र. ३० वर मा. आयोगाचे " Practice Under Regulation २० of MERC " त्यामध्येसुद्धा ग्राहकाने अधीक्षक अभियंता किंवा वि.प.च्या इतर अधिकाऱ्यांना कळविले असल्याने ग्राहकास अंतर्गत कक्षाकडे अर्ज करण्याची गरज नाही. त्यामुळे प्रुस्ततची तक्रार मंचासमोर चालू शकते, वि.प.च्या हरकतीत कांही अर्थ नाही. मुद्दा क्र. १ चे उत्तर ' होय 'असे देण्यात येत आहे.

उच्चदाब औद्योगिक ग्राहकाला HT-I-C किंवा HT-I-N या वर्गवारी नुसार वीज दर ऑक्टोबर २००६ पासून लागू करणेत आले आहेत. ग्राहकाला हवा तो पर्याय निवडता येईल असे मा. आयोगाने दि. १२.०९.२००८ चे केस क्र. ४४/२००८ मधील आदेशात दिले आहेत. तक्रारदार ग्राहक हा नॉन कन्टीन्युअस वीज दर आकारणीनुसार बीले देत होता. हे बील पाहिल्यानंतर स्पष्ट होते. ग्राहकाच्या मागणीनुसार वीज भार वाढविण्यात आला. त्यामुळे ग्राहकाने HT-I-C वर्गवारी प्रमाणे वीज मागणी केल्याने व त्यानुसार वापर असल्याने बीले देण्यात आली आहेत. वीज भारवाढीची मागणी दि. २०.१२.२०१२ रोजी अर्जाद्वारे केली आहे. ग्राहकाने वीज भार १६० केव्हीए वरून १६०० केव्हीए पर्यंत वाढवून मागितला, कन्टीन्युअस सप्लाय मागितला. ग्राहकास सप्टेंबर २०१३ पासून बीले HT-I-C वर्गवारीनुसार देण्यात आली आहेत. तक्रारीत पान क्र. ४ वर वितरण कंपनीने अनेक छापील व कोऱ्या कागदावर सद्दा घेतल्या तो कागद हजर केल्यास अधिक म्हणणे मांडण्याची संधी मिळावी असे म्हटले आहे.

वितरण कंपनीने आपल्या लेखी अहवालासोबत अपीलकर्त्या कंपनीचे पार्टनर यांच्या पत्राची झेरॉक्स प्रत जोडली आहे. सदर पत्राच्या परिणामाचा विचार करण्यापूर्वी ग्राहक हा HT-I-C होता का ? व त्याचा विद्युत पुरवठा एक्सप्रेस फिडरवरून झाला आहे का ? या बाबी तपासून पहाणे आवश्यक आहे, कारण दि. १६.०८.२०१२ चे मा. आयोगाचे टॅरिफ ऑर्डर मधील HT-I या वर्गवारीतील नोट IV मध्ये असे निरीक्षण केले आहे की,

" Only HT industries connected on express feeder and demanding continuous supply will be deemed as HT continuous industry and given continuous supply while all other HT industrial consumers will be deemed as HT non-continuous industry."

या अनुषंगाने ग्राहकाच्या दि. २०.०७.२०१२ च्या ऑप्शन किंवा मागणीचा विचार करणे आवश्यक आहे. ग्राहकाने लेखी अहवालात व मंचासमोर सांगितल्यानुसार मा. आयोगाचे दि. १२.०९.२०१० च्या आदेशानुसार ग्राहकाला केलेला विद्युत पुरवठा निश्चितपणे एक्सप्रेस फिडरवर नाही, असे अनुमान काढता येईल. कारण ग्राहकाच्या फिडरला 'सरोज' फिडर नावाने ओळखले जाते. सदर फिडरवर अनेक उच्चदाब ग्राहक आहेत, त्यामुळे कन्टीन्युअस दराने आकारणी करता येणार नाही. पान १९५ ते १९८ वरील दि. १२.०९.२०१० च्या आदेशात व परिशिष्ट १३ पान ५८ ते ६१ यामध्ये मा. आयोगाने Non-express feeder (more than one connection on said feeder) परंतु वि.प. सोयीसाठी ३३ केव्हीच्या सर्व फिडरना एक्सप्रेस फिडर म्हणते हे ग्राहकाचे म्हणणे स्वीकारणे योग्य होईल, कारण वि.प. ने आपल्या दि. १९.०९.२०१४ च्या लेखी अहवालात कृती मानके विनियम २०१४ पूर्वी एक्सप्रेस फिडरची व्याख्या कुठेही नमूद केलेले नाही. त्यामुळे जरी ३३ केव्ही फिडरवर एकापेक्षा जास्त ग्राहक असले तरी तो एक्सप्रेस फिडर नाही असे म्हणता येणार नाही. सदर वाहिनी एक्सप्रेस फिडरमधून कार्यरत असून त्यावर भार नियमन होत नाही. या ठिकाणी ग्राहकाचे सोमवार सुट्टीचा दिवस व स्टॅगरींग डे आहे हे म्हणणे वि.प.ने नाकारलेले नाही. तसेच वि.प.ने दि. १९.०९.२०१४ च्या लेखी अहवालात ग्राहकास कन्टीन्युअस विद्युत पुरवठा होत नाही असे ग्राहकाने म्हटलेले नाही असे नमूद केले आहे. Negative pleading करणे जरूरी नाही, कारण ज्याप्रमाणे ग्राहकाचा वीज वापर नॉन कन्टीन्युअस म्हणून होतो त्याप्रमाणे वीज बीले देण्यात आली आहेत. एक्सप्रेस फिडरच्या व्याख्येनुसार अशा ग्राहकांना स्वतंत्र फिडर देणे अत्यंत गुंतागुंतीचे व अशक्य आहे.

परंतु मा. आयोगाने आपल्या आदेशा दिलेली एक्सप्रेस फिडरची व्याख्याबद्दल वि.प.ने कुठेही स्पष्टीकरण दिले नाही. ग्राहकाने मा. लोकपाल यांच्या केस क्र. १४६/२००९ मधील दि. ०३.०२.२०१० च्या आदेशाचा संदर्भ घेतला आहे. त्यामध्ये स्पष्टपणे नमूद केले आहे की,

There are two requirements to be fulfilled before any industry is charged at continuous / non-continuous tariff. They are -

a) HT industry has to be connected on express feeder &

b) Such HT industries have to demand continuous supply

त्याची पूर्तता होत नसल्याने ग्राहकाची वीज दर वर्गवारी मागणी कन्टीन्युअस लक्षात घेता, वर्गवारी बदलासाठी ग्राहकाने अर्ज केला आहे. त्यातील आदेश मा. आयोगाच्या आदेशानुसार अंमलात आले आहेत. मा. उच्च न्यायालयाने त्यास तहकुबी दिलेली नाही. मा. आयोगाचा केस क्र. ७१/२००९ मधील दि.०५.०३.२०१० आदेशात एक्सप्रेस फिडर, फिडर बदली बाबतची संकल्पना स्पष्ट होते. सदर आदेशातील निरीक्षण असे -

The above referred Interim Relief may be continued for the consumers connected on Non Express Feeders. (More than one connection on the said feeder)

वितरण कंपनीने दि. १९.०९.२०१४ च्या लेखी अहवालात ग्राहकास वेगवेगळ्या फिडरवरून विद्युत पुरवठा करणे गुंतागुंतीचे होईल, ते practically impossible होईल असे म्हटले आहे. त्यामुळे वि.प.चे म्हणणे की, एकापेक्षा जास्त ग्राहक एका फिडरवर असले तरी तो एक्सप्रेस फिडर होतो हे म्हणणे ग्राह्य धरता येणार नाही. प्रस्तुत ग्राहक हा उच्चदाब ग्राहक असून त्यास सुरुवातीस नॉन कन्टीन्युअस दराने आकारणी करणेत येत होती. कन्टीन्युअस दराने बील आल्यानंतर Option exercise करून किंवा दि. १८.१०.२०१३ ला अर्ज करून वर्गवारी बदलण्यात आली आहे. वि.प.ने आपल्या दि. ०६.०९.२०१४ च्या लेखी अहवालात ग्राहकाचा वर्गवारी बदलासाठीचा दि. १८.१०.२०१३ चा अर्ज पुढील कार्यवाहीसाठी सांघिक कार्यालयाकडे पाठविण्यात आला आहे, तो अद्याप प्रलंबित आहे असे अनुमान काढता येईल. त्यामुळे वि.प. ने पॅरा ३ मध्ये म्हटल्याप्रमाणे ३ महिन्यांपूर्वी ग्राहकाने HT-I-C वर्गवारीची मागणी केल्यानंतर लगेच ३ महिन्यांनंतर HT-I-N ची मागणी मान्य करता येण्यासारखी नाही, यांस कुठलाही कायद्याचा किंवा मा. आयोगाच्या आदेशाचा आधार नाही.

वितरण कंपनीचे दुसरे म्हणणे की, वर्गवारी बदलाचा पर्याय वर्षातून एकदाच सादर करता येतो, परंतु मा.आयोगाच्या आदेशानुसार अर्ज १ महिन्यात सादर करण्याची अट आहे. त्यासाठी मा. लोकपाल यांच्या केस क्र. ७६/२०१०, १३७/२०१० व १३८/२०१० चा संदर्भ घेतला आहे. केस क्र. १३७/२०१० मधील वस्तुस्थिती वेगळी आहे. या केसमध्ये पॅरा १५ मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे ऑक्टोबर २००६ पासून त्यातील तक्रारदारास HT-I-C दरानुसार बीले देण्यात येत होती. त्यांनी १ महिन्यात वि.प.च्या परिपत्रकानुसार अर्ज केला नाही, तसेच जून २०१० पर्यंत तक्रारदार यांनी नॉन कन्टीन्युअस वर्गवारी मागणीचा पर्याय स्वीकारला नाही. म्हणून HT-I-C (on express feeder) ही वर्गवारी चालू रहाते, ती मा. आयोगाच्या केस क्र. ४४/२००८ मधील Clarificatory Order व वि.प.चे परिपत्रक क्र. ८८ नुसार चालू रहाते. मा. लोकपाल, नागपूर यांनी आपल्या जानेवारी २०१४ मधील एका आदेशात केस क्र. ४४/२००८ मधील स्पष्टीकरण त्या एक वर्षाच्या वीज दर वर्गवारीबाबतच असल्याचे म्हटले आहे म्हणजेच २००८-०९ बदलचेच आहे. मा. आयोगाने अलीकडील टॅरिफ ऑर्डर केस क्र. १९/२०१२ दि. १६.०८.२०१२ चे आदेशामध्ये असे निरीक्षण आहे की,

"It should be noted that all previous clarifications given by the Commission through its various Orders continue to be applicable, unless they are specifically contrary to anything that has been stated in this Order, wherein the clarifications given in this Order shall prevail ".

त्यानुसार ग्राहकास कन्टीन्युअस दराने सप्टेंबर २०१३ ला बील देण्यात आल्यानंतर ग्राहकाने दि. १८.१०.२०१३ ला वर्गवारी बदलाचा अर्ज केला आहे तो निश्चितपणे within one month आहे, तो मा. आयोगाच्या आदेशानुसारच आहे. श्री. होगडे यांनी सुनावणी दरम्यान वि.प.चे पत्र क्र. पीआर-३/टॅरिफ/२७३/३४४६० दि. १२.११.२०१० चा संदर्भ घेऊन वितरण कंपनी या ग्राहकाबाबत कसा भेदभाव करते हे सांगण्याचा प्रयत्न केला, हेच पत्र पूर्वी सुनावणी दरम्यान त्यांनी हजर केले. आपल्या दि. १९.०९.२०१४ च्या लेखी अहवालात वि.प.ने त्याबद्दल कुठलेही स्पष्टीकरण / खुलासा केला नाही, केवळ या पत्रात change of category of industrial consumer from continuous to non continuous आहे असे सांगितले. तथापि या पत्रातील मजकुरावरून हे स्पष्ट होते की, मुख्य अभियंता (वाणिज्य) यांनी वर्षाच्या मध्यावर कन्टीन्युअस ते नॉन कन्टीन्युअस वर्गवारी बदल केलेबाबतची माहिती संबंधित मंडल कार्यालयाकडून मागविली आहे, ती मा. आयोगाच्या Tariff Order प्रमाणे नाही. या पत्राची प्रत मुख्य महाव्यवस्थापक (माहिती व तंत्रज्ञान) मुंबई यांना दिली असून त्यामध्ये असे म्हटले आहे की,

The change of category from Industrial continuous to Industrial non-continuous should be locked. The same will be operated from H.O. IT level only, on case to case basis, after approval from the Competent Authority.

मे. सेंचुरी रेयॉन लि. कल्याण या कंपनीस वर्गवारी बदलाचा अर्ज दि. २३.०१.२०१३ ला दिल्यानंतर दि.२८.०२.२०१३ पासून वर्गवारी बदल करून दिला आहे. त्या पत्रात -

An Office Note No. PR-३/Tariff/१६५ dated ०१.०२.२०१३ was submitted to Competent Authority for general policy decision in the matter of change in tariff category from Continuous to Non-Continuous. The Competent Authority has accorded approval to change in tariff category from Continuous to Non-Continuous as proposed by Commercial Section.

त्यानुसार दि. २८.०६.२०१३ चे अधीक्षक अभियंता, कोल्हापूर मंडल यांना अग्रेषित केलेल्या पत्रात -

In view of the above, Competent Authority has accorded approval as under :

Undertaking shall be submitted by the consumers who opt for Non-continuous tariff, that, if load shedding to be carried out as per load shedding protocol, the same will be done suo moto (of their own /voluntarily agree to one day staggering).

या वरून वि.प.ने केवळ तक्रारदाराचा दि. १८.१०.२०१३ चा अर्ज सांघिक कार्यालयाकडे पाठविला यापुढे कुठलीच कृती केली नाही, म्हणजेच नकार दिला आहे. ही वि.प. ची कृती दोन औद्योगिक ग्राहकात भेदभाव करणारी, कायदानुसार नाही. या कारणावरूनही तक्रारदाराची मागणी मंजूर करणे योग्य होईल असे मंचाचे मत झाले आहे.

तक्रारीतील पान क्र. ३ पॅरा २ मध्ये म्हटल्याप्रमाणे कृती मानके विनियम २००५ मधील अधिनियम ९.२ नुसार -

Any change in name or change of tariff category shall be effected by the Distribution Licensee before the expiry of the second billing cycle after the date of receipt of application.

या बदल वि.प.ने आपल्या लेखी अहवालात किंवा मंचासमोर कुठलेही substantial कारण /स्पष्टीकरण दिले नाही किंवा खुलासा केला नाही. विद्युत कायदा २००३ मधील तरतुदीनुसार विद्युत नियामक आयोगाची स्थापना व त्या Authority ने मंजूर केलेले अधिनियम, कृती मानके विनियम २००५ हे विद्युत कायद्यातील तरतुदीनुसार आहेत.त्याची अंमलबजावणी करणे हे परवानेधारकाचे कर्तव्य आहे. यास कायद्यातील अधिनियम ९.२ प्रमाणे ग्राहकाने मागणी केल्यापासून दि. १७.०८.२०१३ ते सप्टेंबर २०१३ चे देयक चक्रापासून नॉन कन्टीन्युअस वर्गवारीने बीले देणे आवश्यक होते, ते केले नाही. वितरण कंपनी नागपूर यांचे मुंबई उच्च न्यायालयाचे खंडपीठ यांचेपुढे रिट पिटीशन नं. ५४६० मधील दि. १०.०९.२०१४ चा आदेश ग्राहक तक्रार निवारण मंच, अमरावती परिमंडळ, अकोला यांनी वर्गवारीची निवड मा. आयोगाचे आदेश दि. ०१.०८.२०१२ पासून करण्याचे आदेश दिले ते आदेश कायम केले आहेत. कंपनीचे रिट पिटीशन dismiss केले आहे. त्यामुळे मुद्दा क्र. २ चे उत्तर होय असे देण्यात येत आहे.

ग्राहकाने परताव्याची रक्कम व्याजासह अधिनियम ६२.६ नुसार रोख किंवा वीज बिलातून समायोजित करावी अशी मागणी केली आहे. वि.प. ने सप्टेंबर २०१३ ला कन्टीन्युअस दराने वीज दर आकारणी केलेली आहे. ग्राहकाने दि. १८.१०.२०१३ रोजी पत्र दिले. लेखी अहवालात म्हटल्याप्रमाणे वि.प.ने वरिष्ठ कार्यालयाकडे मंजूरीसाठी ग्राहकाचा अर्ज पाठविला, त्यात कुठलीही कृती केली नाही. वरील विवेचनावरून, तक्रारदार ग्राहक हा सुरुवातीपासून नॉन कन्टीन्युअस वर्गवारीमध्ये होता, तो एक्सप्रेस फिडरवर नाही, स्टॅगरींग डे आहे, सतत वीज पुरवठा होत नाही. केवळ वीज भार वाढवून घेतला तेव्हापासून ग्राहकाने बिलिंग कन्टीन्युअस वर्गवारीनुसार सुरु केले. सदरची बाब लक्षात आल्यानंतर ग्राहकाने त्वरित नॉन कन्टीन्युअस दराने वर्गवारीसाठीचा अर्ज केला. कृती मानके विनियम २००५ कलम ९.२ प्रमाणे दि. १८.१०.२०१३ च्या अर्जापासून second billing cycle मध्ये change of tariff category ची अंमलबजावणी करणे आवश्यक होते, ते केले नाही. ग्राहकास नॉन कन्टीन्युअस दराने विद्युत पुरवठा होत असतांना कन्टीन्युअस दराने रक्कम वसूल केली, त्यामुळे ग्राहकास मिळणाऱ्या परताव्याच्या रकमेपासून वंचित केले आहे. ग्राहकाने वर्गवारी बदलासाठी अर्ज दिल्यानंतरही वर्गवारी बदलून दिली नाही. त्यामुळे या रकमेवर ६% दराने व्याज मंजूर करणे योग्य होईल असे मंचाचे मत झाले आहे. मुद्दा क्र. ३ चे उत्तर होय असे देण्यात येत आहे. खालील प्रमाणे आदेश -

आदेश

- १) तक्रार मंजूर करणेत येत आहे.
- २) वितरण कंपनीने ग्राहकास सप्टेंबर २०१३ ते जून २०१४ या कालावधीतील HT-I-C ऐवजी HT-I-N असा वर्गवारी बदल करून फरकाची रक्कम येणाऱ्या बिलातून समायोजित करावी व त्या रकमेवर ६ % व्याज द्यावे. तसा अहवाल मंचास द्यावा.

- ३) सदर आदेशाची अंमलबजावणी केल्याचे महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (ग्राहक तक्रार निवारण मंच व विद्युत लोकपाल) विनियम २००६ ८.७ नुसार वि.प. यांनी मंचास कळवावे.
- ४) या निर्णयाविरुद्ध तक्रारदार यांना अपील करावयाचे असलेस त्यांना आदेशाच्या तारखेपासून ६० दिवसांचे आंत मा. विद्युत लोकपाल, केशवा. बांद्रा-कुर्ला कॉम्प्लेक्स, बांद्रा (पूर्व) मुंबई यांजकडे करता येईल.

दिनांक :

सही/-
(बी.जी. पवार)
अध्यक्ष

जी. सी. लेले, सदस्य .. सही/-

जी.बी.पानकर, सदस्य सचिव .. सही/-

एकमताच्या / बहुमताच्या आदेशाची अंमलबजावणी करण्यात यावी.